

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 28 stycznia 2026 roku

Sprawa: Petycja nr 39/39/I/2026
w sprawie udziału samorządów
Znak sprawy: ST3.056.1.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

odpowiadając na [REDACTED] petycję, złożoną w trybie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach¹, zawierającą postulat wyodrębnienia gmin miejsko-wiejskich i gmin wiejsko-miejskich przy określaniu wysokości udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowym od osób prawnych (CIT), uprzejmie informuję.

W polskiej statystyce publicznej wyróżniane są trzy rodzaje gmin, których status zależy od charakteru obszaru oraz siedziby władz, Są to:

- gminy miejskie, których granice pokrywają się z granicą miasta tworzącego gminę (szczególnym rodzajem gminy miejskiej jest miasto na prawach powiatu, które realizuje zadania zarówno gminy, jak i powiatu, gminy miejskie mogą być także miastami na prawach powiatu);
- gminy miejsko-wiejskie, w których skład wchodzi zarówno miasta w granicach administracyjnych, jak i obszary poza granicami miast;
- gminy wiejskie, które na swoim obszarze nie posiadają miast.

Od 2025 r. obowiązuje ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego², która wprowadziła nowy system finansowania zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST).

W ustawie tej, jako odrębną kategorię JST w ramach systemu dochodów samorządu terytorialnego, wydzielono miasta na prawach powiatu, czyli gminy miejskie, które

¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 870

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, z późn. zm.

jednocześnie mają status miasta i powiatu, bowiem ich granice pokrywają się z granicami powiatu.

Wydzielenie to obejmuje wszystkie elementy systemu dochodów samorządu terytorialnego, w tym również w zakresie udziału w podatkach PIT i CIT.

Takie rozwiązanie pozwala na uwzględnienie specyfiki zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu i związanych z nimi wydatków. Miasta na prawach powiatu mają bowiem inną strukturę wydatków niż gminy i powiaty.

Zawarta w petycji propozycja innej wysokości udziałów w podatkach PIT i CIT dla gmin miejsko-wiejskich i gmin wiejsko-miejskich nie znajduje uzasadnienia.

Gminy, z włączeniem miast na prawach powiatu, mają taki sam katalog dochodów i realizowanych zadań. Nie ma więc podstaw do zwiększenia dochodów dla gminy miejsko-wiejskiej, gdzie stolicą gminy jest: miasto, miasteczko, miastko lub stolicą gminy jest wieś ale na terenie gminy jest: miasto, miasteczko, miastko, przy pozostawieniu niezmienionego zakresu zadań.

Przyjęcie proponowanych w petycji udziałów w podatkach PIT i CIT spowodowałoby również nieuzasadnione skutki finansowe dla budżetu państwa.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadziła pojęcie potrzeb finansowych JST, które są elementem kalkulacyjnym do ustalenia subwencji ogólnej z budżetu państwa.

Do potrzeb finansowych zalicza się m.in. potrzeby rozwojowe, które są ustalane w podziale na poszczególne kategorie JST³, co stwarza możliwość bardziej precyzyjnego wspierania rozwoju poszczególnych kategorii samorządu i gwarantuje każdej JST odpowiednie dochody.

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Marek Wiewióra

Dyrektor

Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego
w Ministerstwie Finansów

³Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, pod pojęciem kategorii JST rozumie się odpowiednio: wszystkie gminy, wszystkie miasta na prawach powiatu, wszystkie powiaty i wszystkie województwa.